

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 120/2011-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. júna 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti O., s. r. o., K., zastúpenej JUDr. R. K., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 307/09-792 zo 7. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti O., s. r. o., na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 307/09-792 zo 7. októbra 2010 p o r u š e n é b o l o .

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 307/09-792 zo 7. októbra 2010 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť spoločnosti O., s. r. o., trovy právneho zastúpenia v sume 389,26 € (slovom tristoosemdesiatdeväť eur a dvadsaťšesť centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. R. K., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 120/2011-20 z 30. marca 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti O., s. r. o., K. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Cob 307/09-792 zo 7. októbra 2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že právny predchodca sťažovateľky (spoločnosť V., s. r. o.) uzatvoril ako predávajúci 21. augusta 2001 kúpnu zmluvu s obchodnou spoločnosťou H., a. s., ako s kupujúcim týkajúcu sa dodávky dielcov ocelevej konštrukcie, ktoré mali byť kupujúcim použité na stavbu diaľnice, pretože kupujúci súčasne ako zhotoviteľ (ďalej aj „kupujúci“ alebo „zhotoviteľ“) zabezpečoval aj výstavbu diaľnice, a to na základe zmluvy o dielo uzatvorenej medzi ním a S. ako investorom a súčasne objednávateľom tohto diela (ďalej len „investor diela“). V predmetnej kúpnej zmluve bolo dohodnuté, že kupujúci

nadobudne vlastnícke právo k jednotlivým právnym predchodcom sťažovateľky dodaným dielcom oceľovej konštrukcie až úplným zaplatením kúpnej ceny.

Dňa 30. mája 2002 investor diela (S.) odstúpil od zmluvy o dielo uzatvorenej so zhotoviteľom (H., a. s.).

Z dôvodu, že kupujúci (H., a. s.) bol v omeškaní so zaplatením jednotlivých splátok kúpnej ceny za dodané dielce oceľovej konštrukcie, právny predchodca sťažovateľky písomným podaním doručeným kupujúcemu 19. júla 2002 od kúpnej zmluvy odstúpil a súčasne vyzval kupujúceho, aby mu vrátil tie už dodané dielce oceľovej konštrukcie, za ktoré kupujúci ešte nezaplatil, a teda v zmysle dojednaní v kúpnej zmluve boli stále vo vlastníctve právneho predchodcu sťažovateľky. Následne uznesením krajského súdu sp. zn. 3 K 260/01 z 30. júla 2002 bolo na majetok kupujúceho vyhlásené konkurzné konanie, pričom správca konkurznej podstaty začiatkom septembra 2002 právnenému predchodcovi sťažovateľky písomne oznámil, že súhlasí s tým, aby mu boli vrátené sporné dielce oceľových konštrukcií. Na základe uvedeného oznámenia pracovník právneho predchodcu sťažovateľky vykonal 29. októbra 2002 ohliadku staveniska diela (diaľnice) a zistil, že dielce oceľových konštrukcií v počte 18 kusov sú uložené neďaleko staveniska v obci S. Následne právny predchodca sťažovateľky písomnými podaniami zo 4. septembra 2002, z 13. septembra 2002, z 1. októbra 2002 a zo 6. februára 2003 oznámil investorovi diela, že 18 ks dielcov oceľových konštrukcií uskladnených neďaleko staveniska sú v jeho vlastníctve a že vzhľadom na rozostavanosť diela je ochotný rokovať s investorom diela o ich odpredaji.

Na základe zmluvy o predaji časti podniku z 30. apríla 2003 a v znení jej dodatkov sťažovateľka vstúpila do právneho postavenia svojho predchodcu (spoločnosť V., s. r. o.), teda do právneho postavenia predávajúceho, a teda aj vlastníka sporných oceľových konštrukcií.

Sťažovateľka písomným podaním z 1. októbra 2003 požiadala správcu konkurznej podstaty majetku kupujúceho o poskytnutie súčinnosti pri odvoze 18 ks dielcov oceľových konštrukcií, pričom správca konkurznej podstaty majetku kupujúceho (ďalej aj „úpadca“)

vo svojom písomnom vyjadrení zo 14. októbra 2003 sťažovateľke oznámil, že na základe účinného odstúpenia ešte právneho predchodcu sťažovateľky od kúpnej zmluvy nezahrnul predmetné oceľové konštrukcie do majetku konkurznej podstaty úpadcu, a teda že nemá žiadne výhrady, aby ich sťažovateľka odviezla zo staveniska. Investor diela však dal „... v roku 2004 príkaz podľa stavebného denníka... na zabudovanie predmetných oceľových konštrukcií do diela...“.

V zmysle ustanovení zákona č. 639/2004 Z. z. o Národnej diaľničnej spoločnosti a o zmene a doplnení zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov prešli všetky práva a záväzky investora diela (diaľnice), ktorým bola S., na novovzniknutú N., a. s. (ďalej aj „investor diela“ alebo „žalovaný“), ktorá bola do obchodného registra zapísaná 1. februára 2005.

Písomným podaním z 5. apríla 2005 sťažovateľka vyzvala investora diela (N., a. s.), aby jej zaplatil za oceľové konštrukcie, ktoré boli v jej vlastníctve a ktoré boli bez jej vedomia a súhlasu v roku 2004 ešte právnym predchodcom investora diela zapracované do diela, t. j. do konštrukcie diaľnice. Na zaplatenie uvedenej škody v sume 7 382 837,06 Sk vyzvala sťažovateľka investora diela ešte písomným podaním z 2. novembra 2005, avšak z dôvodu neplnenia zo strany investora diela sa sťažovateľka zaplatenia uvedenej škody voči nemu domáhala žalobou zo 17. júla 2006 podanou Okresnému súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Cb 77b/06.

Okresný súd rozsudkom č. k. 24 Cb 77b/06-741 z 26. mája 2009 žalobu sťažovateľky zamietol s odôvodnením, že v čase zabudovania oceľových konštrukcií do diela sťažovateľka údajne už nebola ich vlastníčkou, preto sa v tejto súvislosti ani nemôže domáhať náhrady škody. Podľa sťažovateľky okresný súd nielenže nesprávne zistil skutkový stav veci (napr. vôbec nezohľadnil skutočnosť, že investor diela odstúpil od zmluvy o dielo uzatvorenej so zhotoviteľom), ale tiež ho nesprávne právne posúdil, keď namiesto toho, aby zistený skutkový stav posudzoval podľa ustanovení § 536 a nasl. Obchodného zákonníka upravujúcich zmluvu o dielo, tento posúdil podľa § 443 a § 541 Obchodného zákonníka.

O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd, ktorý rozsudkom sp. zn. 1 Cob 307/09 zo 7. októbra 2010 rozsudok okresného súdu potvrdil. Podľa sťažovateľky krajský súd síce na jednej strane odstránil pochybenia okresného súdu, avšak na strane druhej z týchto logických zistení dospel k absolútne nelogickým, rozporuplným a neodôvodneným záverom. Krajský súd totiž konštatoval, že v čase zabudovania sporných oceľových konštrukcií do diela bola ich vlastníčkou sťažovateľka a až ich zabudovaním do diela sa stal ich vlastníkom investor (t. j. žalovaný) diela, pričom v čase ich zabudovania do diela investor diela nemal podľa krajského súdu oprávnenie s týmito oceľovými konštrukciami nakladať, čím krajský súd tiež zohľadnil, že investor diela ešte pred zabudovaním predmetných oceľových konštrukcií do diela odstúpil od zmluvy o dielo uzatvorenej so zhotoviteľom diela, pre ktorého sťažovateľka tieto oceľové konštrukcie dodávala. Napriek uvedenému však krajský súd napokon podľa sťažovateľky arbitrárne konštatoval, že „... medzi vznikom škody a konaním žalovaného (rozumej investora diela, pozn.) nie je príčinná súvislosť a žalovaný ani jeho právny predchodca neboli v žiadnom právnom vzťahu so žalobcom (rozumej sťažovateľka, pozn.)“.

Podľa sťažovateľky je rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 1 Cob 307/09 zo 7. októbra 2010 arbitrárne a nezdôvodnené, pretože krajský súd vôbec nezdôvodnil, prečo žalovaný (investor diela) nezodpovedá za škodu, ktorá vznikla sťažovateľke v dôsledku preukázaného nezákonného nakladania investorom diela s majetkom sťažovateľky. V dôsledku uvedeného tak označeným rozhodnutím krajského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru a v konečnom dôsledku aj jej základné právo na ochranu vlastníckeho práva zaručené v čl. 20 ods. 1 ústavy.

V uvedenej súvislosti sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„Súhlasíme s právnym zistením Krajského súdu v Bratislave, že vlastníctvo k oceľovým konštrukciám sťažovateľ stratil až ich zabudovaním do diela, čím zároveň Krajský súd v Bratislave vyriešil, že až do toho momentu zabudovania bol sťažovateľ vlastníkom predmetnej oceľovej konštrukcie. Nesúhlasíme však s následným konštatovaním Krajského súdu v Bratislave, že žalovaný a žalobca tak neboli v žiadnom právnom vzťahu (právny vzťah totiž vznikol zo spôsobenej škody), ani s konštatovaním o tom, že medzi

konaním žalovaného a vznikom škody nie je príčinná súvislosť. Súd totiž arbitrárne opomenul, že záväzky (t.j. právne vzťahy) vznikajú podľa ustanovenia § 489 Občianskeho zákonníka nielen z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ale aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Odvolací súd vôbec nezdôvodnil, prečo, podľa názoru súdu, medzi konaním žalovaného (ktoré je protiprávne už len z dôvodu neoprávneného nakladania s cudzou vecou) a vznikom škody na majetku sťažovateľa (strata vlastníctva zánikom veci jej zabudovaním do diela), nie je príčinná súvislosť, keď v skutočnosti ide o preukázanú tak časovú ako aj kauzálnu príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného a vznikom škody na majetku sťažovateľa.

V tejto veci tak Krajský súd v Bratislave arbitrárne rozhodol tak, akoby nemohol vzniknúť záväzok zo spôsobenej škody podľa ustanovenia § 489 Občianskeho zákonníka porušením právnej povinnosti stanovenej Občianskym zákonníkom, a akoby záväzok na náhradu škody mohol vzniknúť len porušením zmluvnej povinnosti podľa § 373 Obchodného zákonníka alebo porušením povinnosti stanovenej obchodným zákonníkom (§ 757 Obchodného zákonníka). Takáto aplikácia zákonných ustanovení je neudržateľná, vymyká sa bežnej aplikácii zákonných ustanovení upravujúcich povinnosť k náhrade spôsobenej škody, keď aj obchodné spoločnosti sú vždy povinné dodržiavať všetky právne predpisy (rovnako Občiansky zákonník), sú povinné tak nezasahovať do vlastníckeho práva iného vlastníka (§ 123 Občianskeho zákonníka) a sú povinné počínať si tak, aby predchádzali vzniku škodám (prevenčná povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka).

Medzi sťažovateľom a žalovaným, t. j. N., a.s. ako právnym nástupcom S. na úseku diaľnic, ktorá dala príkaz na zabudovanie vecí (ocelových konštrukcií) vo vlastníctve sťažovateľa do diela, čím právne prestali tieto veci existovať ako veci samostatné v právnom zmysle, vznikol právny vzťah na základe vzniku záväzku zo spôsobenej škody, tak ako to ustanovuje § 489 Občianskeho zákonníka.

Žalovaný, resp. jeho právny predchodca, totiž porušil právnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka predchádzania škodám na majetku, keď ku škode na majetku sťažovateľa, bez právneho dôvodu a bez zmluvného vzťahu so sťažovateľom, napriek viacnásobným písomným upozorneniam, že ide o majetok sťažovateľa, dal právny predchodca žalovaného príkaz na zabudovanie ocelových konštrukcií patriacich sťažovateľovi do svojho diela, čím tieto veci z vlastníctva sťažovateľa odňal, pretože veci

prestali zabudovaním do stavby diaľnice ako samostatné veci v právnom zmysle existovať. Žalovaný porušil aj ustanovenie § 123 Občianskeho zákonníka, pretože v rozpore s týmto ustanovením nakladal s vecami sťažovateľa, s ktorými nemal oprávnenie nakladať (porušenie vlastníckeho práva sťažovateľa). ...

Krajský súd v Bratislave prakticky zlegalizoval odcudzenie vecí patriacich sťažovateľovi.

Takýto postup súdu neprispieva k právnej istote, neposkytuje ochranu porušeným právam a navodzuje neprípustný stav, podľa ktorého obchodná spoločnosť nezodpovedá za škodu spôsobenú porušením vlastníckeho práva inej obchodnej spoločnosti. “

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľka domáha, aby po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1 Cob/307/2009-792, zo dňa 7. 10. 2010, porušené bolo.

Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie, garantované článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1 Cob/307/2009-792, zo dňa 7. 10. 2010, porušené bolo.

Základné právo sťažovateľa vlastníť majetok, garantované článkom 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1 Cob/307/2009-792, zo dňa 7. 10. 2010, porušené bolo.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1 Cob/307/2009-792, zo dňa 7. 10. 2010, sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie Krajskému súdu v Bratislave. ...

Krajský súd v Bratislave je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia, k rukám advokáta JUDr. R. K. “

2. Na základe výzvy ústavného súdu sa k prijatej sťažnosti vyjadrili obidvaja účastníci konania: za krajský súd jeho podpredseda listom sp. zn. Spr. 3249/2011 zo 16. mája 2011 a právny zástupca sťažovateľky svojím stanoviskom k uvedenému vyjadreniu krajského súdu listom z 24. mája 2011.

2.1 Podpredseda krajského súdu vo svojom vyjadrení uviedol:

«Senát „1 Cob“ odvolacieho súdu zotrúva na dôvodoch, ktorými bol odôvodnený rozsudok tunajšieho odvolacieho súdu.

Oznamujem, že Krajský súd v Bratislave podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii ÚS SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, netrvá na ústnom prerokovaní veci pred ÚS SR.»

2.2 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniu krajského súdu uviedol:

«Súhlas s upustením od ústneho pojednávania o prijatom návrhu

V právnej veci sťažovateľa O., s. r. o. proti porušovateľovi základného práva - Krajského súdu v Bratislave, si sťažovateľ dovoľuje vyjadriť súhlas s upustením od ústneho pojednávania o prijatom návrhu. Písomne predložené materiály poskytujú dostatočný podklad pre rozhodnutie.

Ku vyjadreniu Krajského súdu v Bratislave k podanej sťažnosti, vzhľadom na stručnosť vyjadrenia, že „Senát „1Cob“ zotrúva na dôvodoch, ktorými bol odôvodnený rozsudok tunajšieho, odvolacieho súdu, si dovoľujeme uviesť naše stanovisko:

Porušovateľ základného práva žiadnym spôsobom nespochybňuje opodstatnenosť podanej sťažnosti a v nej uvedené dôvody, a preto v celom rozsahu si dovoľujeme zotrvať na podanej sťažnosti a žiadame Ústavný súd Slovenskej republiky, aby po prejednaní veci rozhodol v súlade s podanou ústavnou sťažnosťou.»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávani – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napádaným rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Cob 307/09-792 zo 7. októbra 2010 došlo k porušeniu základného práva a práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru a k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy. K porušeniu sťažovateľkou označených základných práv a práva malo dôjsť tým, že krajský súd podľa sťažovateľky dospel k arbitrárnym a svojvoľným záverom o tom, že investor diela (stavba diaľnice), ktorý na jeho zhotovenie použil vec vo vlastníctve sťažovateľky bez jej vedomia, nie je v konečnom dôsledku zodpovedný za škodu, ktorá sťažovateľke týmto jeho konaním vznikla.

V uvedených súvislostiach ústavný súd predovšetkým konštatuje, že nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je, alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave.

Inými slovami, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07).

Krajský súd sťažnosťou napadnutý rozsudok odôvodnil takto:

„Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 O. s. p., prejednal odvolanie žalovaného v zmysle ust. § 214 ods. 1 O. s. p. na odvolacom pojednávaní a po oboznámení sa s obsahom spisu, dôkazmi vykonanými súdom prvého stupňa a dôvodmi odvolania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Z obsahu spisu vyplývajú skutočnosti, ktoré ani medzi účastníkmi konania neboli sporné. Nepochybné je uzavretie kúpnej zmluvy medzi právnym predchodcom žalobcu a spoločnosťou H., a. s. zo dňa 21. 08. 2001 ako aj uzavretie zmluvy o dielo medzi spoločnosťou H., a. s. a právnym predchodcom žalovaného S. Rovnako bolo nepochybné zistené, že právny predchodca žalobcu ako predávajúci dodal spoločnosti H., a. s. oceľovú konštrukciu a vyúčtoval kúpnu cenu vo výške 32.884.500,- Sk (1.091.565,43 Eur) + DPH. Predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu škody vo výške 7.382.837,06 Sk (245.065,29 Eur) s príslušenstvom, ktorá vznikla žalobcovi tým, že žalovaný umožnil ako vlastník rozostavanej stavby Diaľnica D1 L. – S. zhotoviteľovi stavby zabudovanie 18 ks OK do predmetnej stavby a to napriek tomu, že mal vedomosť o tom, že uvedené dielce OK patria do výlučného vlastníctva žalobcu.

Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu zistil, že v kúpnej zmluve zo dňa 21. 08. 2001 v čl. VI. bod 6.6 bola dohodnutá v súlade s ust. § 445 Obch. zákonníka výhrada vlastníckeho práva, podľa ktorej sa kupujúci (H., a. s.) stáva vlastníkom predmetu kúpy, až úplným zaplatením kúpnej ceny. Kúpna cena nebola zaplatená a žalobca listom doručeným kupujúcemu dňa 19. 07. 2002 od tejto kúpnej zmluvy odstúpil a k už vystaveným faktúram vykonal dobropisy v rovnakej výške. Časť dielcov žalobca zo staveniska odviezol, časť zostala na stavenisku a v priebehu vykonávania diela bola aj zhotoviteľom diela do stavby zabudovaná a to v období november - december 2004 podľa zápisov v stavebnom denníku

(č. l. 539 a nasl. spisu). Uvedená oceľová konštrukcia bola teda kupujúcim a vtedajším zhotoviteľom diela H., a. s. obstaraná na vykonanie diela Dial'nica D1 L. – S. a stala sa tak súčasťou diela. Správne súd prvého stupňa preto poukázal na ust. § 541 Obch. zákonníka, podľa ktorého ohľadne vecí, ktoré zhotoviteľ obstaral na vykonanie diela, má postavenie predávajúceho, pokiaľ z ustanovení upravujúcich zmluvu o dielo nevyplýva niečo iné. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že kúpna cena týchto vecí je zahrnutá v cene za vykonanie diela. Nepochybne cena takýchto vecí obstaraných zhotoviteľom diela je súčasťou ceny za dielo. Žalovaný ako objednávateľ diela sa stáva postupne vlastníkom týchto vecí i v tom prípade, keď by zhotoviteľ použil na vykonanie diela vecí, ku ktorým by v dobe namontovania nemal vlastnícke právo.

Žalobca sa žalobou domáhal od žalovaného náhrady škody.

Pre zistenie tohto nároku žalobcu bolo preto potrebné komplexne posúdiť kúpnu zmluvu zo dňa 21. 08. 2001 a teda vzťah kupujúceho a predávajúceho na základe tejto zmluvy ako aj zmluvný vzťah medzi objednávateľom a zhotoviteľom diela na základe zmluvy o dielo uzavretej dňa 22. 01. 1998. Z týchto zmlúv vyplýva, že medzi žalobcom a žalovaným nevznikol žiaden právny vzťah. Žalovaný ako objednávateľ zo zmluvy o dielo neporušil z tejto zmluvy žiaden svoj zmluvný záväzok voči zmluvnému partnerovi a už vôbec žiaden záväzok voči žalobcovi. Žalovaný namietal v konaní, že S. od zmluvy o dielo odstúpila dňa 30. 05. 2002. K vzájomnému vyporiadaniu práv a záväzkov z tejto zmluvy musí dôjsť medzi účastníkmi tejto zmluvy bez vzťahu k nárokom žalobcu.

Podľa ust. § 373 v spojení s ust. § 757 Obchodného zákonníka kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane, ibaže preukáže, že porušenie povinností bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť.

Žalovaný neporušil ani žiadnu povinnosť stanovenú zákonom, zmluvou alebo iným právnym predpisom.

Zabudovaním OK do diela žalobca stratil vlastnícke právo k týmto veciam, ich vlastníkom v súčasnosti je žalovaný, teda medzi vznikom škody a konaním žalovaného nie je príčinná súvislosť a žalovaný ani jeho právny predchodca neboli v žiadnom právnom vzťahu so žalobcom.

Súd prvého stupňa sa správne vysporiadal i s otázkou právneho nástupníctva žalovaného, vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie, z ktorého správne zistil skutkový stav

veci a vyvodil z neho i správny právny záver a preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil a v ostatných dôvodoch sa stotožnil s dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 ods. 2 O. s. p.“

Z citovaného rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd svoje rozhodnutie založil na závere, že medzi sťažovateľkou na jednej strane a žalovaným (N., a. s.) na strane druhej neexistoval žiadny zmluvný vzťah, a keďže Obchodný zákonník upravuje zodpovednosť za škodu spôsobenú porušením zmluvnej povinnosti, tak v tomto prípade, keďže medzi účastníkmi konania záväzkový vzťah neexistoval, nemohlo objektívne dôjsť ani k porušeniu povinnosti z tohto neexistujúceho zmluvného vzťahu, a teda v konečnom dôsledku nemôže nastúpiť ani zodpovednosť za škodu, ktorá by porušením takejto povinnosti vznikla, a teda že k vysporiadaniu vzájomných nárokov môže dôjsť iba medzi účastníkmi záväzkového právneho vzťahu, a nie aj voči subjektom do tohto záväzkového vzťahu nezainteresovaným.

Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade sa však krajský súd vôbec nevysporiadal, resp. nezohľadnil viaceré v konaní pred súdmi oboch stupňov nesporne zistené a ustálené skutočnosti majúce podstatný vplyv na ním vyslovené závery. Krajský súd v prvom rade nezohľadnil „stav“, resp. charakter záväzkovo právnych vzťahov existujúcich jednako medzi sťažovateľkou ako predávajúcou a kupujúcim (H., a. s.) a tiež medzi zhotoviteľom diela (H., a. s.) a žalovaným ako objednávateľom diela, v čase vzniku škody, a to aj napriek tomu, že na ich existencii založil svoje rozhodnutie.

Inými slovami, krajský súd nezohľadnil, že záväzkovo právny vzťah medzi sťažovateľkou, resp. jej právnym predchodcom ako predávajúcou na jednej strane a spoločnosťou H., a. s., ako kupujúcim na strane druhej zanikol odstúpením sťažovateľky od tejto kúpnej zmluvy ešte v roku 2002, pričom obidve zmluvné strany si záväzky medzi sebou vysporiadali, keďže správca konkurznej podstaty spoločnosti H., a. s., na ktorú bol v júli 2002 vyhlásený konkurz, súhlasil s vrátením sťažovateľkou dodaných oceľových dielcov späť sťažovateľke, ktorá na túto skutočnosť upozornila aj právneho predchodcu žalovaného (ďalej aj „investor“), a to listami zo 4. septembra 2002, z 13. septembra 2002, z 1. októbra 2002 a zo 6. februára 2003, pričom sťažovateľka mu konkrétne oznámila, že 18

kusov dielcov oceľových konštrukcii uskladnených neďaleko staveniska sú v jej vlastníctve a že vzhľadom na rozostavanosť diela je ochotná rokovať s investorom diela o ich odpredaji.

Z uvedeného teda vyplýva, že právny predchodca žalovaného v čase, keď zapracoval predmetných 18 kusov oceľových dielcov do diela (v roku 2004), tak konal plne s vedomím, že predmetné oceľové dielce sú vo vlastníctve sťažovateľky, ktorá jediná mala oprávnenie ako vlastník s týmito oceľovými dielcami disponovať.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje tiež na skutočnosť, že krajský súd sa vo svojom rozhodnutí vôbec nevysporiadal s tým, že Obchodný zákonník obsahuje iba komplexnú úpravu náhrady škody spôsobenej porušením povinnosti z obchodného záväzkového vzťahu, takže táto úprava vylučuje aplikáciu adekvátnych ustanovení Občianskeho zákonníka. Obchodný zákonník však neupravuje problematiku zodpovednosti za škodu v celom rozsahu, a preto ak nie je náhrada škody upravená v Obchodnom zákonníku, potom v zmysle § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka (podľa ktorého právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.) treba aj na podnikateľské subjekty aplikovať ustanovenia o zodpovednosti za škodu z Občianskeho zákonníka, a to najmä ustanovenia o všeobecnej povinnosti predchádzania škodám (§ 415 Občianskeho zákonníka), o všeobecnej zodpovednosti za škodu (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka), ako aj o zodpovednosti za škodu spôsobenú úmyselným konaním proti dobrým mravom (§ 424 Občianskeho zákonníka) a nasl.

Vzhľadom na uvedené sa závery krajského súdu vyjadrené v jeho rozsudku č. k. 1 Cob 307/09-792 zo 7. októbra 2010 javia ako svojvoľné, arbitrárne a zjavne neodôvodnené, a tým aj z ústavného hľadiska kladúceho požiadavku na spravodlivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia za neudržateľné.

Uvedené závery boli podkladom pre rozhodnutie ústavného súdu, ktorý v bode 1 výroku tohto rozhodnutia vyslovil, že uznesením krajského súdu č. k. 1 Cob 307/09-792 zo 7. októbra 2010 bolo porušené základné právo a právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na to, že sťažovateľka mala v danej veci k dispozícii účinný prostriedok nápravy podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a keďže ústavný súd vyslovil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, v okolnostiach danej veci nedošlo k naplneniu porušenia čl. 20 ods. 1 ústavy.

III.

4. Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 Cob 307/09 zo 7. októbra 2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Ústavný súd v súvislosti s týmto návrhom sťažovateľky dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby využil aj svoju právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, a preto vyhovel návrhu sťažovateľky a zrušil označený rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

Krajský súd bude v ďalšom konaní vo veci podľa § 56 ods. 6 a 7 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

5. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 je 120,23 € a hodnota režijného paušálu je 7,21 €. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2011 je 123,50 € a hodnota režijného paušálu je 7,41 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľke nárok na úhradu trov konania za jednej úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 (prevzatie a príprava zastúpenia) v sume 127,44 € a náhrada za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2011 (podanie sťažnosti ústavnému súdu, vyjadrenie k stanovisku krajského súdu) v sume 261,82 €, takže sťažovateľke vznikol nárok na úhradu trov konania v celkovej sume 389,26 € tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2011